

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Практична стилістика»

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)

Спеціальність 061 Журналістика

Освітня програма «06 Журналістика»

Рік навчання 3, 4; семестр 6, 7

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 6

Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та мовної комунікації

Семашко Тетяна Федорівна

semashko.tat@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2234&lang=uk>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Практична стилістика» зорієнтований на систематизацію знань та формування необхідних мовленнєвих умінь і навичок студентів, які опановують професію журналіста.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є стилістична диференціація мови, характеристика її функціональних стилів. Практична стилістика має прикладний характер, зокрема, орієнтована на практичне вдосконалення мови, вибір мовцем найдоцільніших форм спілкування в різних суспільних сферах, на засвоєння мовних норм.

Мета курсу:

- поглибити знання із сучасної української мови, її практичного функціонування в ЗМІ;
- подати основи практичної стилістики української мови як системного курсу, покликаного сформувати у студентів-журналістів потребу володіти засадничими нормами комунікативного аспекту мови як основного засобу реалізації власної індивідуальності;
- вивчити особливості використання функціональних різновидів української мови у суспільстві, в різних мовленнєвих ситуаціях;
- засвоїти стилістичні засоби сучасної української мови на різних рівнях мовної системи: фонетичному, лексичному, граматичному;
- виробити вміння та навички аналізувати та створювати стилістично довершені тексти відповідно до мети, призначення й умов спілкування у контексті майбутнього фаху;
- виробити у студентів-журналістів чуття естетики та постійного вдосконалення писемного та усного мовлення;
- прищепити студентам потяг до постійного мовного самовдосконалення, до розширення загальнокультурної підготовки.

Завдання курсу:

- засвоїти основні поняття курсу, подати їх крізь призму онтологічної природи мови;
- розширити сферу використання сучасної української літературної мови в усіх її функціональних різновидах;
- сприяти глибокому оволодінню стилістикою української мови як цілісною системою та її практичного функціонування в ЗМІ;
- виробити в майбутніх фахівців журналістики вміння визначати й оцінювати жанрово-стильові особливості різних текстів;
- сформувати у студентів-журналістів стійкі вміння та навички доречно й правильно використовувати стилістичні можливості мови (виразові засоби мови) в усіх її функціональних різновидах;
- виробити у майбутніх фахівців із журналістики вміння визначати й оцінювати жанрово-стильові особливості різних текстів,
- сформувати навички конструювання стилістично довершеного тексту;
- розвинути у майбутніх журналістів комунікативні компетенції, потрібні у професійному спілкуванні.
- сприяти піднесенню культури фахового мовлення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

- предмет, завдання, значення, теоретичні положення практичної стилістики;
- історію становлення й розвитку стилістики української мови, роль і місце практичної стилістики в загальній системі мови;
- основні принципи й критерії класифікації та внутрішньожанрової диференціації стилів;
- характерні риси й особливості функціонування стилів сучасної української мови, норми і специфіку використання в них мовних засобів;
- стилістичну диференціацію словникового запасу української мови;
- стилістичні ресурси (словотворчі, морфологічні, синтаксичні засоби стилістики) та можливості їх використання в журналістських текстах різних жанрів відповідно до мети, призначення та умов спілкування.

вміти:

- користуватися стилістичними ресурсами української мови;
- використовувати мовностилістичні засоби в журналістських текстах різного спрямування й усіх жанрово-стильових різновидів;
- вільно орієнтуватися у стильовій різноманітності текстів;
- визначати стильові та жанрові мовні ознаки текстів;
- оцінювати стилістичні можливості мовних одиниць у журналістських текстах;
- вирізняти стилістичні ефекти в тексті та з'ясовувати стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються;
- здійснювати стилістичний аналіз текстів, виявляти відхилення від норм, застосовувати засоби для усунення недоліків;
- знаходити мовні помилки й виправляти їх відповідно до норм української мови.
- будувати тексти різних жанрів відповідно до мети, призначення, сучасних стильових норм та комунікативної ситуації;
- володіти культурою слова.

Набуття компетентностей

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

Фахові (предметні) компетентності (СК):

- СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

Програмні результати навчання (ПР):

- ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.
ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.
ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
6 семестр				
Змістовий модуль 1. Функціональна стилістика та її місце у системі ЗМІ				
Тема 1. Роль мови в житті людей і соціальна значущість мовної культури журналіста.	2/2	Знати функції мови як суспільного явища. Розрізняти поняття «загальнонародна мова» - «літературна мова».	Усна дискусія.	10
Тема 2. Роль ЗМІ в поширенні норм української літературної мови.		Вміти послуговуватись нормами сучасної української літературної мови. Аналізувати питання щодо особливого	Виконання самостійної роботи (зокрема, на elearn)	10

			стилістичного рівня української мови.		
Тема 3. Стилістика як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Місце практичної стилістики в системі ЗМІ.	2/2		Знати предмет, зміст і завдання стилістики як навчальної дисципліни; основні розділи стилістики, етапи становлення стилістики української мови як окремої мовознавчої дисципліни; методологію і методи стилістичних досліджень. Усвідомити значення стилістики як науки, місце практичної стилістики в системі мовознавчих дисциплін.	Тестове завдання	10
Тема 4. Джерела історія стилістики.	2/2		Знати джерела стилістики. Усвідомити історичний поступ стилістичного унормування мови.	Письмова відповідь на теоретичне питання	10
Змістовий модуль 2. Основні поняття й категорії стилістики					
Тема 5. Основні поняття стилістики.	2/2		Знати основні поняття стилістики. Застосовувати знання щодо функціонально-стильової єдності в журналістських текстах.	Виконання самостійної роботи (зокрема, на elearn)	10
Тема 6. Стильова диференціація сучасної української літературної мови.	3/2		Засвоїти стильову диференціацію сучасної української літературної мови. Розрізняти розмовну та письмову функціонально-	Тестове завдання	10

		стильові сфери. Засвоїти класифікацію функціональних стилів, критерії вирізнєння функціональних		
Тема 7. Інформативно-впливова та соціально-оцінна функція публіцистичного стилю.	2/3	Знати призначення та функції публіцистичного стилю. Уміти диференціювати відповідний стиль за його ознаками. Розуміти взаємодію функціональних стилів у сучасній українській мові та специфіку їх використання у сучасних ЗМІ.	Порівняльна характеристика функціональних стилів	10
Всього за 6 семестр				70
Залік				30
Всього за курс				100
7 семестр				
Змістовий модуль 1. Стилїстика мовних ресурсів і використання їхнього потенціалу у ЗМІ				
Тема 1. Структура стилїстики сучасної української мови. Стилїстика ресурсів у системі засобів масової інформації.	2/4	Знати структуру стилїстики сучасної української мови. Розрізнати поняття «теоретична стилїстика» - «описова стилїстика». Вміти послуговуватись стилїстичними ресурсами у системі засобів масової інформації.	Виконання самостійної роботи (зокрема, на elearn)	10
Тема 2.	2/4	Знати фонетичні мовні закони.	Аналіз поетичного	10

Фоностилістика		Вміти аналізувати тропи, заґрунтовані на фонетичних законах.	тексту	
Тема 3. Стилістичне шарування словникового складу української мови.	2/4	Давати загальну характеристику словникового складу української мови. Вміти використовувати стилістичні можливості словникового складу мови в журналістських текстах. Застосовувати майстерність журналіста у використанні лексичного запасу української мови.	Виконання самостійної роботи (зокрема, на elearn)	10
Тема 4. Стилістика фразеологічних одиниць.	2/4	Знати стилістичне розшарування лексичного запасу та умови його використання у ЗМІ. Застосовувати майстерність журналіста у використанні фразеологічного запасу української мови.	Підбір відповідників сталих сполучень у різностильових текстах.	5
Змістовий модуль 2. Стилістична практика граматичних засобів стилістики				
Тема 5. Стилістичні засоби словотвору.	2/2	Знати словотворчі засоби стилістики. Вміти застосовувати виражальні та емоційно-експресивні властивості	Тестове завдання	10

		словотвору у ЗМІ. Засвоїти стилістичні можливості синтаксису в журналістських текстах.		
Тема 6. Стилістична морфологія.	2/2	Знати морфологічні засоби стилістики. Розрізнити типові помилки в мовностилістичному використанні категорії роду, числа, відмінка. Володіти правилами стилістичного використання частин мови в продуктах мас-медіа.	Виконання самостійної роботи (зокрема, на elearn)	5
Тема 7. Стилістичні можливості синтаксису в мові ЗМІ.	2/2	Засвоїти стилістичні можливості синтаксису Вміти послуговуватись різноструктурними реченнями в журналістських текстах.	Тестове завдання	10
Тема 8. Символи як стилістеми. Стилістичні можливості внутрішньої форми слова.	1/2	Вміти вирізнити стилістему «символ». Знати стилістичні можливості внутрішньої форми слова.		
Тема 9. Мовновиразові засоби стилістики та їх використання в роботі журналіста.	-/6	Знати мовновиразові засоби стилістики. Розуміти стилістичні функції тропів і фігур як засобу посилення емоційно-	Стилістичний аналіз журналістського тексту	10

		експресивних можливостей викладу медійного продукту. Вміти послуговуватись мовновиразовими засобами стилістики у журналістській практиці.		
Всього за 7 семестр			70	
Екзамен			30	
Всього за курс			100	

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчим балом. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних та самостійних робіт, екзаменів заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу – плагіат заборонений.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за подвійним дипломом, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в он-лайн режимі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. Львів : Світ, 2003. 432 с.
2. Вихованець І. Розмовляймо українською : мовознавчі етюди. Київ : Унів. вид-во «Пульсари», 2012. 160 с.
3. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови: Навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 256 с.
4. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ : КММ, 2014. 124 с.
5. Дудик П. С. Стилiстика української мови. Київ : Академія, 2005. 368 с.
6. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови). Київ : Довіра, 1999. 431 с.
7. Конторчук Г. К. Стилiстика української мови: Практичний курс: Посiбник для студентiв фiлологiчних спецiальностей. Житомир: ПП «Рута», 2012. 219 с.
8. Мацько Л. І., Сидоренко О. М. Стилiстика української мови. Київ : Вища школа, 2003. 459 с.
9. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навчальний посiбник. Київ: Вища школа, 2003. 311 с.
10. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура фахової мови : навч. посiбник. Київ : Академія, 2007. 360 с.
11. Пентиліук М. Культура мови і стилістика. Київ : Вежа, 2004. 240 с.
12. Пономарів О. Д. Стилiстика сучасної української мови. Тернопiль : Навчальна книга «Богдан», 2000. 248 с.
13. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради: навчальний посiбник / 4-те вид. доп. Київ : Либiдь, 2011. 272 с.
14. Рижко О. М. Практична стилістика : навчальний посiбник. Київ : НАУ, 2013. 320 с.
15. Сагач Г. М. Риторика: Навчальний посiбник. Київ: Ін Юре, 2000. 568 с.
16. Семашко Т. Ф. Практична стилістика і культура мовлення : навчальний посiбник. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 256 с.
17. Сербенська О. А. Культура усного мовлення. Практикум. Навчальний посiбник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 214 с.
18. Стилiстика української мови: навчально-методичний посiбник [упорядники: А. С. Попович, Л. М. Марчук; за ред. А. С. Попович]. Кам'янець-Подiльський : Кам'янець-Подiльський національний унiверситет імені Івана Огієнка, 2017. 172 с.
19. Шевченко Л. І. Стилiстика української літературної мови : функціональна діагностика тексту : навчальний посiбник. Київ : ВПЦ «Київський унiверситет», 2012. Кн. 2. 388 с.
20. Шульжук Н. В. Стилiстика сучасної української літературної мови : навчально-методичний посiбник для студ. фiлол. спец. ВНЗ. Рівне – Острог : Видавництво Національного унiверситету «Острозька академія», 2012. 304 с.

Допоміжна література

1. Абрамович С. Д., Чікарьова М.Ю. Мовленнєва комунікація: Підручник Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 472 с.

2. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо / уклад. Я. Б. Тимошенко. Київ : Либідь, 1991. 256 с.
3. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. Львів : Світ, 1990. 232 с.
4. Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. Київ : Рідна мова, 1998. 475 с.
5. Вихованець І. Р. Таїна слова. Київ : Радянська школа, 1990. 284 с.
6. Городенська К. Г., Кочукова Н. І., Куцак Г. М. Із найновіших рекомендацій щодо складних уживань в українській мові. Київ; Слов'янськ : Маторін, 2006. 83 с.
7. Грищенко Т. Б. Українська мова та культура мовлення. Вінниця: Нова книга, 2003. 472 с.
8. Губенко Л. Г. Ораторське мистецтво: практичний посібник. Київ : Парламентське видавництво, 2002.
9. Деравчук С. Функціонально-семантичний статус епітетів у конфесійному стилі. *Дивослово*. 2003. № 1. С. 17–19.
10. Єлісєв Ю. П. Ораторське мистецтво. Київ, 2002. 155 с.
11. Єрмоленко С. Я. Лінгвостилістика: основні поняття, напрями й методи дослідження. *Мовознавство*. 2005. № 3–4. С. 112–125.
12. Єрмоленко С. Я. Стилістика сучасної української літературної мови в контексті слов'янських стилістик. *Мовознавство*. 1998. № 2–3. С. 25–36.
13. Караванський С. Секрети української мови. Підручник. Львів : Світ, 1994. 216 с.
14. Караванський С. Пошук українського слова, або боротьба за національне «я». Київ : Академія, 2001. 233 с.
15. Клименко Н. Ф. Як народжується слово. Київ : Радянська школа, 1991. 288 с.
16. Коваль А. П. Слово про слово. Київ : Радянська школа, 1986. 384 с.
17. Кочан І. М., Токарська А. С. Культура рідної мови. Львів : Світ, 1996. 232 с.
18. Кравець Л. В. Стилістика сучасної української мови (лексична й фразеологічна стилістика). Збірник вправ. Київ : ЗАТ «НЕВТЕС», 2002. 78 с.
19. Кравець Л. В. Стилістика сучасної української мови (фоностилістика, стилі). Збірник вправ. Київ : ЗАТ «НЕВТЕС», 2002. 48 с.
20. Кравець Л. В. Стилістика української мови: Практикум: Навч. посіб. / За ред. Л. І. Мацько. Київ : Вища школа, 2004. 199 с.
21. Куземська Г. Нездоланна Україна: Хроніка нищення української Церкви, мови, культури, народу. Київ : Фенікс, 2014. 132 с.
22. Культура мови на щодень / Н. Я. Дзюбишина-Мельник, Н. С. Дужик, С. Я. Єрмоленко. Київ : Довіра, 2000. 169 с.
23. Левицький В. В. Звуковий символізм: основні поняття, ідеї, результати. *Мовознавство*. 1993. № 1. С. 16–25.
24. Мазурик Д. Нове в українській лексиці. Львів : Світ, 2002. 130 с.
25. Мацько Л. І., Кравець Л. В., Солдаткіна О. В. Стилістика ділового мовлення та редагування ділових документів. Навчальний посібник для дистанційного навчання. Київ : Ун-т «Україна», 2005. 281 с.
26. Мацько Л. Українська мова в кінці ХХ ст. (Зміни в лексиці). *Дивослово*. 2000. № 4. С. 15–20.
27. Мова – народ : Висловлювання про мову та її значення в житті народу / Упоряд. О. Тихий. Київ : «Смолоскип», 2007. 416 с.
28. Огієнко І. Історія української літературної мови / Упоряд., авт. іст.-біогр. нарисів та приміт. М. С. Тимошик. Київ : Либідь, 1995. 296 с.
29. Півторак Г. П. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов: Міфи і правда про трьох братів слов'янських зі «спільної колиски». Київ : Арістей, 2004. 180 с.
30. Радевич-Винницький Я. Двомовність в Україні: теорія, історія, мововживання : Монографія. Київ : Посвіт, 2011. 592 с.

31. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : навч. посібник. Київ : Знання, 2006. 291 с.
32. Рябченко В. Мова як засіб творення соціальної дійсності. Київ : Фітосоціоцентр, 2011. 244 с.
33. Савойська С. В. Українська мова як державна: освіта, політика : Монографія. Київ : Вища школа, 2009. 319 с.
34. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг: соціальна диференціація української мови. Київ : Критика, 2005. 464 с.
35. Струганець Л. І. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ ст. Тернопіль: Астон, 2002. 352 с.
36. Тараненко О. О. Колоквіалізація, субстандартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови (з кінця 1980-х рр.). *Мовознавство*. 2002. № 4–5. С. 33–39.
37. Таранець В. Українці: етнос і мова : Монографія. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2013. 364 с.
38. Ткаченко О. Українська мова: сьогодення й історична перспектива. Київ : Наук. думка, 2014. 512 с.
39. Томан Іржі. Мистецтво говорити. Київ : Політвидав України, 1986. 239 с.
40. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду : док. і матеріали / упоряд.: Л. Масенко та ін. Київ : Києво-Могилянська академія, 2005. 399 с.
41. Чабаненко В.А. Стилїстика експресивних засобів української мови: Монографія. Запоріжжя : ЗДУ, 2002. 351 с.
42. Шевченко Л. Л. Біблія і становлення української літературної мови. *Мовознавство*. 2004. № 5–6. С. 56–61.
43. Ющук І. П. Мова наша українська. Київ : Видавничий центр «Просвіта», 2001. 144 с.
44. Яворська Г. Прескриптивна лінгвістика як дискурс: мова, культура, влада. Київ : Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, 2000. 285 с.

Довідкова література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.). Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
2. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. 896 с.
3. Волощак М. Неправильно-правильно. Довідник з українського слововживання: За матеріалами засобів масової інформації. Київ : Вид. центр «Просвіта», 2000. 128 с.
4. Головащук С. І. Складні випадки наголошення : словник-довідник. Київ : Либідь, 1995. 192 с.
5. Головащук С. І. Словник-довідник з правопису та слововживання. Київ. 1989. 217 с.
6. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. Київ : Наукова думка, 2004. 448 с.
7. Горпинич В. О. Словник географічних назв України (Топоніми та відтопонімі прикметники): Близько 25000 слів. Київ : Довіра, 2001. 526 с.
8. Городенська К. Граматичний словник української мови: сполучники. Херсон : Вид-во ХДУ, 2007. 340 с.
9. Гринчишин Д., Капелюшний А., Сербенська О., Терлак З. Словник-довідник з культури української мови. Львів, 2007. Київ : Знання, 2004. 367 с.
10. Гринчишин Д. Г., Сербенська О.А. Словник паронімів української мови. Київ : Радянська школа, 1986. 222 с.

11. Довідник з культури мови / За редакцією С. Я. Єрмоленко. Київ : Вища школа, 2005. 395 с.
12. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. Київ: Либідь, 2001. 224 с.
13. Жайворонок В. В. Велика чи мала літера? Словник-довідник. Київ : Наукова думка, 2004. 202 с.
14. Калачник В. С., Савченко Л. Г. Українсько-російський словник наголосів. Харків : Каравела, 1997. 112 с.
15. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови», 2-ге видання доповнене й опрацьоване. Київ : «Українська Книга», 2000. 480 с.
16. Колібаба Л., Фурса В. Словник дієслівного керування. Київ : Либідь, 2017. 656 с.
17. Коломієць М. П., Регушевський Є. С. Словник фразеологічних синонімів. Київ: Рад. школа, 1989. 200 с.
18. Культура української мови. Довідник / За ред. В. М. Русанівського. Київ. 1990. 432 с.
19. Культура української мови: Довідник / За редакцією В.М. Русанівського. – К.: Либідь, 1996.
20. Новий український правопис. Київ : ТОВ «Центр учбової літератури», 2019. 282 с.
21. Орфоепічний словник / Уклад. М. І. Погрібний. Київ: Рад. школа, 1984. 629 с.
22. Орфоепічний словник української мови : у 2 т. / Уклад.: М. М. Пещак та ін. Київ, 2001. 123 с.
23. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. Київ: Наукова думка, 1976. 288 с.
24. Полюга Л. М. Словник синонімів української мови. Київ : Довіра, 2001. 477 с.
25. Полюга Л. М. Морфемний словник: Близько 36 000 слів. Київ : Рад. шк., 1983. 464 с.
26. Полюга Л. М. Словник антонімів української мови / За ред. Л. С. Паламарчука. 2-ге вид., доп. і випр. Київ : Довіра, 2001. 275 с.
27. Російсько-український словник : у 4 т. / І. С. Гнатюк, С. І. Головащук, В. В. Жайворонок та ін. Київ : Знання, 2011–2014.
28. Російсько-український словник-довідник. Київ : Довіра, 2005. 941 с.
29. Словник іншомовних слів: 23 000 слів та термінологічних сполучень / Укл. Л. О. Пустовіт, С. І. Скопенко, Г. М. Сjuta, І. В. Цимбалюк. Київ : Довіра, 2000. 1018 с.
30. Словник синонімів української мови (у 2 томах). Київ : Наукова думка, 1999-2000. 960 с.
31. Словник труднощів української мови / За ред. С. Я. Єрмоленко. Київ. 1989. 219 с.
32. Словник української мови. Ред. В. В. Жайворонок. — Київ : Просвіта, 2012. 1320 с.
33. Словник фразеологізмів української мови / Уклад.: В. М. Білоноженко та ін. Київ : Наукова думка, 2003. 1096 с.
34. Струганець Л. В. Культура мови. Словник термінів. Тернопіль : Навч. кн. «Богдан», 2000. 88 с.
35. Українська літературна вимова і наголос: Словник-довідник. Київ. 2003. 195 с.
36. Українська мова. Енциклопедія / Редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Зяблюк та ін. Київ : Українська енциклопедія, 2000. 752 с.

37. Український орфографічний словник: Орфографічний словник української мови: Близько 143 000 слів / За ред. Л. М. Полюги. 3-тє вид., переробл. і доповн. Київ : Довіра, 2002. 1006 с.

38. Фразеологічний словник української мови: У 2-х т. / Уклад.: В. М. Білоноженко та ін. Київ : Наук. думка, 1993. 154 с.

39. Яременко В., Сліпушко О. Новий тлумачний словник сучасної української мови / За ред. В. Бусла. Київ : Аконт, 1998.

Інформаційні ресурси

1. Словник української мови online: у 20 т. / Томи 1-8. (А-Мішурний) [Електронний ресурс]. Режим доступу :<http://services.ulif.org.ua/exp/Entry/index?wordid=1&page=0>

2. «Словники України» on-line [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>

3. Словник української мови online: у 20 т. / Томи 1-10. (А-Обміль) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://ulif.org.ua>

4. Сайт Український мовно-інформаційний фонд НАН України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ulif.org.ua/>

5. Лінгвістичний портал «Mova.info» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.mova.info/Page.aspx?l=61>.

6. Словник української мови. У 20-ти т. / Український мовно-інформаційний фонд НАН України; за ред. В. М. Русанівського. — Київ: Наукова думка, 2010. — Т.1. А — Б. — 911 с. [Онлайновий доступ до перших шести томів](#). Томи 1-9: [Переглянути онлайн](#).

7. Універсальний словник-енциклопедія (УСЕ) на сайті [Словопедія](#).

8. Вікісловник uk.wiktionary.org. [Переглянути онлайн](#).

9. ГРАК, Генеральний регіонально анотований корпус української мови. [Переглянути онлайн](#).

10. Український національний лінгвістичний корпус. [Онлайн](#).

11. Корпус інтернет-текстів українською мовою. [Онлайн](#).

12. Корпус української мови з порталу Mova.info. [Онлайн](#).

13. Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України: Український лінгвістичний портал — [Словники України Online](#).

14. Українські словники он-лайн: орфографічний, тлумачний, синонімів rozum.org.ua.

15. Українські словники на лінгвістичному порталі mova.info.

16. Українські словники на сайті [Словопедія](#).

17. Багатомовний онлайн словник [Glosbe](#).

18. Портал словників української мови СЛОВНИК.ua. [Онлайн](#).

19. Словники української мови онлайн [на WorldwideDictionary.org](http://na.WorldwideDictionary.org).

20. Публічний електронний словник української мови «УКРЛІТ.ORG». [Онлайн](#).

21. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. — Електронні дані. — Київ : НБУВ, 2013-2015. — Режим доступу: www.nbuv.gov.ua

22. Підручники онлайн. Режим доступу:

1. <http://kultura-movy>.

2. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>

3. <http://nepravylno-pravylno.wikidot.com/>

4. <http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com/>

5. <http://rodovyi-vidminok.wikidot.com/>

6. <http://ros-ukr-idioms.wikidot.com/>

7. <http://sum.in.ua/>

8. <http://velyka-chy-mala-litera.wikidot.com/>
9. <http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/>
10. <http://www.litopys.org.ua/>
11. <http://www.mova.info/>
12. <http://www.novamova.com.ua/>
13. <http://www.pravopys.net/>
14. <http://www.r2u.org.ua/>
15. <http://www.rozum.org.ua>
16. <http://www.pereklad.kiev.ua>